

**Lingua latina & media.
Латинська мова для
журналістів**

Підручник з латинської мови розраховано на студентів, які навчаються за спеціальністю 6.030301 «Журналістика». Навчальний курс складається з 15 тем, кожна з яких містить наступні розділи: «Граматика», «З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі», «Афоризми, цитати, крилаті вислови».

Розділи «Граматика», «З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі», «Афоризми, цитати, крилаті вислови», «Короткий латинсько-український словник», «Індекс афоризмів, цитат та крилатих висловів, ужитих у підручнику», таблиці «Відмінювання найуживаніших латинських дієслів» підготовлені проф. Петлюченко Н.В., доцентами Морошану Л.І. і Томчаковською Ю.О.

Тема «Походження латинської абетки» підготовлена к. філол. н. Черняковою В.О. Граматичні вправи до тем та тексти для перекладу розроблені викладачем Фокшою Ю.О. Завдання для самостійної роботи підготовлені викладачами Зайцевим О.М. і Пальцевою В.В.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Тема 1	
<i>I. Граматика.</i> Латинська абетка та її походження. Голосні букви та j. Зміна кількості гласного за фонетичних причин. Дифтонги і диграфи. Поєднання букви j з голосними a, e, o, u. Приголосні букви. Сполучення приголосних з голосними. Сполучення приголосних. Наголос. Поділ на склади. Відкриті та закриті склади.....	5
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i>	
Ораторське слово в античному Римі.....	17
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Вергілій.....	19
Тема 2	
<i>I. Граматика.</i> Граматичні категорії іменників. Відмінок. Відміна. Словникова форма. 1-а відміна іменників. Відмінювання дієслова sum в теперішньому часі (praesens indicatīvi). Прийменники.....	21
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i>	
Вплив красномовства на суспільне життя Давнього Риму.....	28
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Гораций.....	29
Тема 3	
<i>I. Граматика.</i> Граматичні категорії дієслова. Неособові форми дієслова. Основні форми дієслова. Дієслівні основи. Дієвідміни. Система часів і неособових форм латинського дієслова. Infinitīvus praesentis actīvi (невизначена форма теперішнього часу активного стану). Praesens indicatīvi actīvi (теперішній час дійсного способу дійсного стану) дієслів I - IV дієвідмін.....	34
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i>	
Марк Порцій Катон Старший.....	45
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Марціал.....	49
Тема 4	
<i>I. Граматика.</i> II відміна іменників.....	51
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i>	
Розквіт ораторського мистецтва в останнє століття республіки.....	57
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Овідій.....	61
Тема 5	
<i>I. Граматика.</i> Граматичні категорії прикметників. Прикметники 1-2-ї відміни. Присвійні займенники (pronōptina possessīva).....	64
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i>	
Марк Антоній Оратор.....	71
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Петроній.....	74

Тема 6

I. Граматика. Pronomina personalia. Зворотний займенник (pronomen reflexivum). Imperatīvus praesentis activi (наказовий спосіб теперішнього часу активного стану).

Вживання частки -que..... 76

II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.

Латинські школи риторики..... 81

III. Афоризми, цитати, крилаті вислови. Публій Сір..... 83

Тема 7

I. Граматика. Infinitīvus praesentis passivi (невизначена форма теперішнього часу пасивного стану). Praesens indicatīvi passivi (теперішній час дійсного способу пасивного стану)..... 89

II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.

«Риторика для Гереннія» - безцінна праця про красномовство..... 94

III. Афоризми, цитати, крилаті вислови. Светоній..... 102

Тема 8

I. Граматика. Типи 3 відміни. Приголосний тип (асігматичний номінатив). Голосний і змішаний типи. Прикметники 3-ї відміни..... 103

II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.

Марк Туллій Цицерон..... 114

III. Афоризми, цитати, крилаті вислови. Цицерон..... 118

Тема 9

I. Граматика. Perfectum indicatīvi activi (минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану). Синтаксис простого речення..... 121

II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.

Твори і стиль Цицерона..... 128

III. Афоризми, цитати, крилаті вислови. Теренцій..... 134

Тема 10

I. Граматика. Числівники (римська нумерація). Латинські скорочення. Римський календар (рік, місяці, дні місяця).

Літочислення. Тиждень. Години..... 136

II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.

Твори Цицерона з теорії ораторського мистецтва..... 149

III. Афоризми, цитати, крилаті вислови. Ювенал..... 156

Тема 11

I. Граматика. Imperfectum indicatīvi activi et passivi. Futūrum I indicatīvi activi et passivi. Imperfectum indicatīvi et futūrum I indicatīvi дієслів sum бути, possum могли, eo йти..... 157

II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.

Луцій Анней Сенека..... 164

III. Афоризми, цитати, крилаті вислови. Сенека..... 169

Тема 12

<i>I. Граматика.</i> Вищий ступінь (<i>gradus comparatīvus</i>). Найвищий ступінь (<i>gradus superlatīvus</i>). Особливості утворення і вживання ступенів порівняння прикметників. <i>Ablatīvus comparatiōnis</i> (орудний відмінок порівняння). <i>Genetīvus partitīvus</i> (родовий розділовий відмінок).....	172
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i> Марк Фабій Квінтіліан.....	182
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Квінтіліан	187

Тема 13

<i>I. Граматика.</i> IV відміна іменників. V відміна іменників.	188
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i> Пліній Молодший.....	196
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Латинські крилаті вирази біблійного походження.....	200

Тема 14

<i>I. Граматика.</i> <i>Plusquamperfectum indicatīvi actīvi</i> (Давноминулий час доконаного виду дійсного способу активного стану). <i>Futurum II indicatīvi actīvi</i> (майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану).....	203
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i> Публій Корнелій Тацит	211
<i>III. Афоризми, цитати, крилаті вислови.</i> Латинські крилаті вирази біблійного походження(продовження).	216

Тема 15

<i>I. Граматика.</i> Інфінітиви. Оборот <i>accusatīvus cum infinitīvo</i> (знахідний відмінок з інфінітивом) Оборот <i>nominatīvus cum infinitīvo</i> (називний відмінок з інфінітивом).....	219
<i>II. З історії ораторського мистецтва у Давньому Римі.</i> Риторика у період політичної кризи Римської імперії	
<i>III. Гімн «Gaudeamus»</i>	228

Завдання для самостійної роботи	236
Тексти для читання та перекладу	251
Короткий латинсько-український словник	262
Індекс афоризмів, цитат та крилатих висловів, ужитих у підручнику	292
Відмінювання найуживаніших латинських дієслів	329
Рекомендована література	394

[Перейти на сайт](#) →